

ved udlånsloven hjemlede lånerammer kunne sættes i kraft.

Til § 9.

I tilfælde, hvor der er meddelt ejere af jordrentebrug tilladelse til at anvende arealer heraf til anden og væsentlig mere udbyttegivende udnyttelse end jordbrugsdrift, f. eks. ved udgravning af materialer, udlejning af sommerhusgrunde og lign., er jordfondens part i merudbyttet ved bortleje eller materiale salg i reglen af jordlovsudvalget og landbrugsministeriet ansat til en nærmere angivet del af lejen eller et nærmere angivet beløb pr. afhændet materialeenhed.

For at skabe et klarere grundlag end hidtil for den administrative behandling af de heromhandlede forhold foreslås som et nyt stk. 2 i lovens § 23 indsat bestemmelser, der i hovedsagen bygger på den forannævnte, af statens jordlovsudvalg og landbrugsministeriet fulgte praksis. Ved den foreslåede bestemmelse fastsættes afgiften normalt til halvdelen af det årlige netto merudbytte ved jordrentearealers anvendelse til anden og væsentligt mere udbyttegivende udnyttelse end jordbrugsdrift, og i tilfælde, hvor enighed med hensyn til merudbyttets omfang m. v. ikke kan opnås, henlægges afgørelsen af disse spørgsmål til det ankenævn, som er nedsat i henhold til loven om visse landbrugsjendommers brug og overgang til selveje.

Til § 10.

Den foreslåede ændring er af redaktionel karakter.

Til § 14.

Ved den foreslåede ændring af statshusmandslovens § 51, stk. 1, bortfalder den hidtil gældende valgfrihed mellem konjunkturbestemt rente og fast rente, således at nye selvstændige brug, der oprettes i fremtiden, undergives den konjunkturbestemte renteform. Ved den risikofordeling mellem staten som kreditor og husmanden som debitor, der skabes gennem denne renteform derved, at husmanden i gode tider for landbruget betaler en forhøjet rente og i dårlige tider en væsentligt reduceret rente, opnås dels en betydelig forøgelse af husmandens økonomiske tilpasningsmuligheder under kritiske konjunkturbevægelser, dels — som den hidtidige erfaring har vist — en ikke uvæsentlig stabilisering af ejendomspriserne, hvortil også de til denne renteform knyttede rådighedsbegrænsninger er medvirkende.

Den konjunkturbestemte renteform tjener således formål, der i høj grad ligger på linie med formålene for selve statsinvesteringen i nye selvstændige land-

brug. Regeringen finder det derfor rimeligt, at det ved fremtidig oprettelse af nye selvstændige landbrug i henhold til statshusmandsloven bliver et vilkår for investeringen af statsmidler, at renterne af disse svares som konjunkturbestemt rente.

Under den hidtil gældende valgfrihed mellem fast rente og konjunkturbestemt rente har der hos nybyggerne vist sig en overvejende tilbøjelighed til at vælge fast rente i perioder, hvor den konjunkturbestemte rentesats har ligget over den faste rente, og til at vælge konjunkturbestemt rente, når denne ved brugsrettelse har ligget under den faste rente. Dette forhold viser, da det ikke er muligt på længere sigt at forudsige, hvilken af renteformerne der medfører den højeste gennemsnitsforrentning, at det i mindre grad har været overvejelser over landbrugsbedriftens økonomi ud i fremtiden end de øjeblikkelige udsigter for driftsøkonomien ved brugsrettelse i de første år til fuld driftskapacitet, der har været afgørende for valget af renteform. Det må efter regeringens opfattelse erkendes, at der i den første tid efter et nyt brugsrettelse kan være grund til ved siden af de afdragslempelser, der ydes i de første år, tillige at lægge loft over rentesatsernes udsving i de første år, hvor det ikke kan påregnes, at en gunstig konjunkturbevægelse kan udnyttes i fuldtud samme omfang på nyetablerede brug som på ældre, fuldt udbyggede bedrifter. Derfor foreslås lovens § 51, stk. 3, suppleret med en bestemmelse om, at rentesatsen i de første 3 år ikke kan overstige 4 pct. årlig for statshusmandsbrug, der fremtidig oprettes.

Den foreslåede ændring af lovens § 51, stk. 6, i forbindelse med indsættelsen af et nyt 2. punktum i stk. 1 er af redaktionel karakter og tager sigte på at fastholde, at der ikke er valgfrihed mellem renteformerne, for så vidt angår suppleringslån til ejendomme, der har konjunkturbestemt rentesvarelse af hovedlånene.

Den i lovens § 51, stk. 4, fastsatte afgrænsning af den størrelsesgruppe af ejendomme, hvis forrentningsprocent lægges til grund ved beregning af den konjunkturbestemte rente, nemlig landejendomme med indtil 10 000 kr.s grundværdi, har bestået uforandret siden denne renteforms indførelse i 1938. De siden 1938 skete forhøjelser af grundværdiansættelserne har medført, at hovedmassen af statshusmandsbrug nu har mellem 6 000 og 16 000 kr. grundværdi, og at der således er opstået et væsentligt misforhold mellem den ejendomsgruppe, der bestemmer rentesatsen, og den ejendomsgruppe, der benytter rentesatsen. For at undgå tilsvarende forskydninger i fremtiden, foreslås afgrænsningen fremtidig knyttet til ejendommenes grundbeløb i